

Maa-aineslupapäätös tilalle Rovavaara 241-407-11-61, JM-Construction Oy, Hietakaula, Keminmaa

ASIA Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukainen päätös lupahakemuksesta, joka koskee 175 000 k-m³:n maa-aineksen (sora ja hiekka) ottamista kymmenen vuoden aikana noin 4,1 hehtaarin alueelta. Päätös sisältää myös ratkaisun maa-aineslain 21 §:n mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamisesta ennen lupapäätöksen voimaantuloa.

HAKIJA JM-Construction Oy
Koivuharjankatu 19, 94100 Kemi
Yhteyshenkilö: Juha Pasanen, 045-3158777
Y-tunnus: 2131576-5

ALUEEN SIJAINTI

Maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Keminmaan kunnassa Liedakkalassa tilalla Rovavaara 241-407-11-61. Keminmaan keskusta sijaitsee noin 6,5 kilometrin etäisyydellä länsi-lounaaseen. Tila on hakijan omistuksessa. Alueelle kuljetaan Kivalontien kautta.

ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on saapunut Meri-Lapin ympäristölautakunnalle 30.10.2022, jolloin se on tullut vireille.

Kyseessä on vesilain 3 luvun 3 §:n tarkoittama luvanvarainen hanke, jonka tarkoituksena on maa-aineksen ottaminen vesialueen pohjalta muuhun kuin tavanomaiseen kotitarvekäyttöön. JM-Construction Oy on hakenut Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta vesilain mukaista lupaa.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUS

Kiinteistöllä Rovavaara 241-407-11-61 ei ole ollut aiempaa maa-aineksen otto toimintaa. Kiinteistön itä- ja kaakkoispuolella on iso maa-ainesten ottoalue.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa alue sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle (M4507). Lisäksi alueen lähellä on maa-ainesten ottamisalue (EO2585 ja luonnonsuojelualue tai -kohde (SL4249). Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

TOIMINTA-ALUEEN YMPÄRISTÖ

Hakemuksen mukainen ottoalue sijaitsee maa-ainesten ottoalueen välittömässä läheisyydessä. Alueen itäpuolella on uimaranta ja laavu.

Hakemuksen mukainen alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä valtakunnallisesti arvokkaalla geologisella muodostumalla. Lähin luokiteltu pohjavesialue on Saarenkylänkankaan 1E-luokan pohjavesialue (1224150) noin 670 metrin päässä ottamisalueelta etelään. Soidensuojeluohjelmaan kuuluva Elijärvenviia (SSO120497) sijoittuu lähimmillään noin 500 metrin päähän suunnittelualueen kaakkoispuolella. Lähin asutus on noin 500 metrin päässä ottamisalueelta pohjoiseen.

Lapin ELY-keskuksen lausunnon mukaan suunnitelma-alueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) 19-23 §:n liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja (VNp 521/2021 liite 4) eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja eikä suurten petolintujen reviirejä (27.9.2022 laji.fi, Lajitietokeskus).

Tornionlaakson museon lausunnon mukaan Rovavaaran alueella ei sijaitse tunnettuja muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Maanottoon suunnitellulla harjanteella ei ole muinaisjäännöksiä, eikä arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta esteitä maanottoon.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Maa-aineksen ottamistoiminta

JM-Construction Oy hakee lupaa ottaa noin 4,1 hehtaarin suuruiselta alueelta hiekkaa ja soraa 175 000 k-m³ kymmenen (10) vuoden aikana. Varastointialueen koko on noin 0,7 hehtaaria. Alueen kokonaispinta-ala on 4,8 hehtaaria. Kiviainekset tullaan käyttämään alueen teiden ylläpitoon ja täyttöihin.

Hiekan ja soran ottaminen ulotetaan tasolle +22.30 (N2000). Pohjaveden korkeus on ylimmillään tasolla +26,30 (N2000). Otto on suunniteltu tapahtuvaksi sekä pohjaveden ylä- että alapuolelta. Ottosyvyys vaihtelee välillä 0-6,5 metriä. Vuotuisen ottomäärän arvioidaan olevan 17 500 k-m³. Maa-ainesten ottaminen suoritetaan pitkäpuomisella kaivinkoneella. Alueen keskivaiheille jätetään välikangas/pato, mikäli pohjaveden tulo alueelle on runsasta. Alueella suoritetaan maisemointitöitä ja luiskausta jo ottotoiminnan aikana, mikäli se on mahdollista.

Maa-aineksia kuljetetaan Kivalontietä pitkin. Työturvallisuutta alueella edistetään luiskaamalla rintauksia loivemmiksi ja tarvittaessa aitaamalla ottoalue. Myös ottoalueelle johtavalle tielle asennetaan puomi.

Polttoaineet, tukitoiminta-alue ja jätehuolto

Ottotoiminnassa käytettävät työkoneet ovat uudehkoja ja määräaikaishuollettuja. Alueella ei suoriteta työkoneiden huoltoja. Mikäli työkoneelle täytyy tehdä jokin välttämätön korjaustoimenpide, tehdään se esimerkiksi öljynimeytysmaton päällä tai tankkausalueella. Työkoneissa käytetään biohajoavia tai kasvipohjaisia öljyjä.

Tankkausalueella hiekan päälle asennetaan reunoilta kohotettu läpäisemätön hyväksytty kalvo, joka peitetään ohuelti hiekalla ja murskeella. Kalvo kestää työkoneiden painon hiekan ja murskeen ansiosta. Tankkaaminen tapahtuu tankkausalueella. Polttonesteet ja voiteluaineet säilytetään lukitussa varastokontissa, joka sijaitsee tankkausalueella. Polttonesteiden ja öljyjen käsittelyssä noudatetaan lupaviranomaisen ohjeita. Mikäli öljyä tai muuta pohjaveden puhtaudelle vaarallista ainetta suojaustoimenpiteistä huolimatta pääsee maaperään tai veteen, se poistetaan heti ja kuljetettava sellaisenaan kunnan hyväksymään paikkaan, jossa siitä ei ole vaaraa pohjavedelle tai muulle ympäristölle. Öljyvahingoista ilmoitetaan viipymättä pelastusviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ottoalueella ei varastoida jätteitä. Mahdolliset syntyvät jätteet lajitellaan jätelaiteittain ja toimitetaan kunnalliselle jäteasemalle.

Kaivannaisjätteiden jätehuolto

Kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelman mukaan pintamaita kertyy noin 16 500 m³ sekä kantoja ja hakkuutähteitä alle 100 m³. Pintamaat aumataan alueelle ja hyödynnetään maisemoinnissa. Seulontakiviä ja lohkareita kertyy arviolta 300 m³, jotka haudataan tai käytetään maisemoinnissa.

Alueen jälkihoito ja myöhempi käyttö

Toiminnan päätyttyä alueelle muodostuu vesistö, jonka syvyys on arviolta 4 metriä. Luiskien osalta ottoalue palautetaan metsätalouskäyttöön. Pohjavedenpinnan yläpuoliset ottoalueen reunat sekä pohjavedenpinnan alapuoliset reunat kolmen metrin syvyyteen luiskataan noin 1:3 kaltevuuteen. Kolmen metrin alapuoliset reunat luiskataan noin 1:1 kaltevuuteen. Luiskat muotoillaan alueen luontaista korkeusvaihtelua mukailleen.

Alueen muotoilussa käytetään pilaantumattomia maa-aineksia. Alueella varastoituvia pintamaita käytetään verhoilussa ja tulevan puuston kasvualustana.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla Tornion kaupungin ja Keminmaan kunnan verkkosivuilla 17.1.2023-22.2.2023. Asiakirjat ovat olleet saatavilla myös Meri-Lapin ympäristöpalvelujen toimistossa. Hakemuksen vireilläolosta on ilmoitettu Kotikulmilla -lehdessä 25.1.2023 ja Lounais-Lappi lehdessä 26.1.2023.

Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilojen maanomistajille. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Tornionlaakson Museolta sekä Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelta.

Muistutukset, lausunnot ja hakijan antama vastine

Hakemuksesta on annettu määräaikaan mennessä kolme lausuntoa ja yksi muistutus. Lapin ELY-keskuksen liikenne- ja infravastuualue on antanut lausunnon 30.1.2023 naapurikuulemiseen liittyen.

Lapin ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen lausunto 30.1.2023:

”... Maa-ainesten ottoalueet sivuavat maantietä 9262. Maantien suoja-alue on 20 metriä tien keskilinjasta mitattuna.

Rakennusta ei saa pitää maantien suoja-alueella (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteista 527/2018, 44§). Maantien suoja- tai näkemäalueella ei saa myöskään pitää sellaista aitaa tai rakennelmaa, josta tai jonka käytöstä on haittaa liikenneturvallisuudelle tai tienpidolle. ELY-keskus voi hakemuksesta erityisestä syystä sallia rakentamisen, jos siitä tai rakennuksen, rakennelman tai laitteen käytöstä ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle. Lupaa voi hakea Pirkanmaan ELY-keskuksesta.

Maantien keskilinjan ja maa-ainesten ottamisalueen väliin tulee jättää vähintään 20 metrin suoja-alue. Suoja-alueen ulkopuolella, maantien puoleisella sivulla, tulee maa-ainesten ottamisalue luiskata kaltevuuteen 1:4 tai loivempi. Maa-ainesten ottamisalueelle on tarkoitus parantaa tieyhteys. Samassa yhteydessä on syytä tarkastella kaikkia liittymiä ja poistaa turhat liittymät. Uusille ja muutettaville maa-ainesten ottamisalueelle johtaville yksityistieliittymille on haettava liittymälupa Pirkanmaan ELY-keskuksen lupapalveluista.

Maanottoalueilta mahdollisesti poisjohdettavia kuivatusvesiä ei saa johtaa tiealueelle maantienojiiin, ellei asiasta sovita Lapin ELY-keskuksen L-vastuualueen kanssa erillisellä sopimuksella.”

Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto 10.2.2023:

”... JM-Construction Oy on hakenut yllä kuvatulle toiminnalle ensin vesilain mukaista lupaa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta. Lapin ELY-keskus on antanut lausunnon kyseisestä hakemuksesta 4.10.2022 (LAPELY/4606/2022, liite 1). Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt JM-Construction Oy:lle vesilain mukaisen luvan (päättös nro 171/2022) maa-ainesten ottamiseksi pohjavesipinnan ylä- ja alapuolelta.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu soranottamistoiminta ei sijoitu pohjavesialueelle tai geologisesti arvokkaalle alueelle. Suunnitellulla alueella ei ole aiempaa maa-ainesten ottotoimintaa.

ELY-keskus katsoo, että hankkeelle mahdollisesti myönnettävän maa-ainesluvan tulee olla ajallisesti yhtenevä toiminnalle myönnetyn vesilain mukaisen luvan kanssa (voimassa 31.1.2033 saakka).

Lisäksi ELY-keskus katsoo, että maa-aineslain mukaisen luvan tarkkailu ei voi olla vähäisempää kuin vesilain mukaisessa luvassa on määrätty. Tarkkailun tulee olla yhtenäinen vesilain mukaisen luvan lupamääräysten kanssa, jolloin molemmat tarkkailut voidaan toteuttaa samanaikaisesti.

ELY-keskus katsoo, että sillä ei ole muilta osin lisättävää aluehallintovirastolle 4.10.2022 antamaansa lausuntoon maa-ainesten ottamisen toteuttamisesta.

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus arvioi, että maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain tai vesilain tarkoittamia haittoja, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt asiat.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitettun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle. Lupapäätökseen tulee merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.”

Lapin ELY-keskuksen lausunto aluehallintovirastolle 4.10.2022:

”...Kaavatilanne

Suunnitelma-alue ei sijaitse voimassa olevan yleis- tai asemakaavan alueella. Suunnitelma-alueella on voimassa ympäristöministeriön 19.2.2014 hyväksymä Länsi-Lapin maakuntakaava. Suunnitelma-alue sijoittuu maakuntakaavassa osoitetulle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Suunnitelma-alueen kaakkoispuolella noin 500 metrin päässä sijaitsee maakuntakaavassa osoitettu luonnonsuojelualue (SL) Eljärvenviia. Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita.

Lapin ELY-keskus toteaa, että maakuntakaavassa osoitetun luonnonsuojelualueen läheisyys tulisi huomioida ottamissuunnitelmassa.

Lapin ELY-keskuksen käsityksen mukaan luvan myöntäminen ei merkittävästi vaikeuta kaavan laatimista (VL 3 luku 5.2 §). Lapin ELY-keskus katsoo, että hakemuksen tarkoittamilla toimenpiteillä ei vaikeuteta maakuntakaavan toteuttamista (VL 3 luku 5.2 §, MRL 32.2 §).

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että lupahakemuksen mukaisella suunnitelma-alueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) 19-23 §:n liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja (VNp 521/2021 liite 4) eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien eikä II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja eikä suurten petolintujen reviirejä (27.9.2022 laji.fi, Lajitietokeskus).

ELY-keskuksen käsityksen mukaan alueen luontoarvot eivät rajoita ottamisen järjestämistä suunnitellulla alueella.

Liikenne

Lapin ELY-keskus toteaa, että maa-ainesten ottamisalue sivuaa Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005) tarkoittamaa maantietä 9262. Maantien ja maa-ainesten ottamisalueen väliin tulee jättää 20 metrin suoja-alue (etäisyys mitattuna maantien keskilinjasta). Suoja-alueen ulkopuolella, maantien puoleisella sivulla, tulee maa-ainesten ottamisalue luiskata kaltevuuteen 1:4 tai loivempi.

Maa-ainesten ottamisalueelle on tarkoitus parantaa tieyhteys. Maa-ainesten ottamisalueelle johtavalle tien liittymälle on haettava uusi liittymälupa Pirkanmaan ELY-keskuksen lupapalveluista. Ohjeet liittymäluvan hakemiseen: <https://www.elykeskus.fi/liittymat>.

Pohjavesi

Suunnitelma-aluetta lähin pohjavesialue sijaitsee n. 660 metrin etäisyydellä lounaassa. Kyseessä on Saarenkylänkankaan (1224150) vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E-luokka). Pohjavesialueen laskennallinen antoisuus on n. 3200 m³/vrk. Pohjavesialueella olevat vedenottamot sijaitsevat pohjavesialueen keski- ja lounaisosissa, joista lähin n. 3,1 kilometrin etäisyydellä suunnitelma-alueesta. ELY-keskus katsoo, että ennalta arvioiden toiminnalla ei ole vaikutusta pohjavesialueen vedenottoon.

YVA-menettelyn soveltamistarve hankeluettelon perusteella

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki) 3 §:n 1 momentin mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet ja niiden muutokset on määritelty YVA-lain liitteen 1 hankeluettelossa.

Hankeluettelon kohdassa 2) on lueteltu luonnonvarojen ottoa ja käsittelyä koskevat hankkeet, jotka edellyttävät YVA-menettelyä suoraan hankeluettelon nojalla. Kohdan 2 b) mukaan YVA-menettelyä edellyttää kiven, soran tai hiekan otto, kun ottamisalueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria, tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiin- tokuutiometriä vuodessa.

Hankeluettelon kohdan 12) mukaan YVA-menettelyä edellyttävät myös kohdissa 1–11) tarkoitettuja hankkeita kooltaan vastaavat hankkeiden muutokset. Lausuntopyyntöön mukaisessa hankkeessa tapahtuvaa muutosta voidaan verrata liitteen 1 kohdassa 2 b) esitettyyn luonnonvarojen ottoa ja käsittelyä koskeviin raja-arvoihin. Jotta YVA-menettely tulisi sovellettavaksi hankkeen muutoksen vuoksi, tulisi muutoksen rinnastua kiven, soran tai hiekan ottoon tilanteessa, jossa ottamisalueen pinta-ala on

yli 25 hehtaaria, tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa.

Hakemuksen mukaan suunnitellulta, n. 4,1 hehtaarin suuruiselta ottamisalueelta on tarkoitus ottaa lupa-aikana yhteensä 175 000 k-m³:n suuruinen määrä maa-aineksia.

Ottaen huomioon edellä esitetyt lainkohdat ja lain soveltamista koskevat ohjeet, Lapin ELY-keskus katsoo sille esitettyjen tietojen perusteella, että kyseessä ei ole YVA-lain 3 §:n 1 momentin tarkoittama sellainen uusi hanke, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu soranottamistoiminta ei sijoitu pohjavesialueelle tai geologisesti arvokkaalle alueelle. Suunnitellulla alueella ei ole aiempaa maa-ainesten ottotoimintaa.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakemuksen mukainen maa-ainesten ottotoiminta voi alueella olla mahdollista. Lupaharkinnan yhteydessä on otettava huomioon seuraavat asiat:

Ottamistoiminta

Alueella toimittaessa tulee pitää huolta, että nyt suunniteltua alinta ottotasoa ei aliteta ja, että korot on alueella merkitty huolellisesti ja ajantasaisesti.

Toiminnassa tulee huolehtia siitä, ettei maaperään ja pohjaveteen pääse missään tilanteessa polttoainepäästöjä tai muita ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Tukitoiminta-alueiden maarakenteiden on oltava tiiviitä ja poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Alueelle tulee varata imeytysainetta, jonka avulla mahdolliset öljy- tai polttoainevuodot voidaan kerätä talteen. Vuotojen torjuntaa varten koneissa on hyvä olla käytössä letkurikkoventtiilit ja imeytysmattoa. Koneet ja huoltoautot on syytä varustaa alkusammutuskalustolla tulipalon varalle. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua.

Tarkkailu

Hakemuksessa ei ole esitetty erikseen suunnitelmaa pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun tarkkailusta. Lapin ELY-keskus huomauttaa, että ympäristönsuojelulain (YSL 6 §) mukaisesti toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).

ELY-keskus esittää, että maa-ainesten oton vaikutusten seuraamiseksi hakijan tulee laatia tarkkailuohjelma pohjaveden pinnan ja vedenlaadun seuraamiseksi (VL 3 luku 11 §). Tarkkailuohjelma tulee laatia kolmen kuukauden kuluessa lupapäätöksen saatua lainvoiman ja toimittaa ajoissa ennen työn aloittamista Lapin ELY-keskukseen hyväksyttäväksi.

ELY-keskus suosittelee, että suunnitelma-alueelle asennetaan pohjaveden havaintoputkia pohjaveden virtaussuunnassa ottamisalueen ylä- ja alapuolelle, jotta voidaan tarkkailla pohjaveden pinnan tasoa sekä laatua. Havaintoputkien sijoittelulla voidaan myös mahdollisissa pohjaveden likaantumistapauksissa sulkea pois muista päästölähteistä aiheutuvat vaikutukset paikalle syntyvän pohjavesilammen vedenlaatuun.

Koska kyseessä on pohjaveden laatua vaarantava toiminta, ja lopputilanteessa alueelle syntyy avoin pohjavesilampi, ELY-keskus katsoo, että pohjaveden laatua tulee tarkkailla vähintään kerran ennen ottamistoiminnan alkamista pohjaveden havaintoputkesta, kerran ottamistoiminnan aikana alueelle syntyneestä lammikosta ja kerran ottamistoiminnan päätyttyä. ELY-keskus kuitenkin suosittelee, että siinä vaiheessa, kun alueelle on ottamisesta muodostunut pysyvä pohjavesilampi, otetaan laatusnäyte kerran vuodessa.

Pohjavesinäytteenottoon sertifioidun tai pohjavesinäytteenottoon hyvin perehtyneen näytteenottajan tulee ottaa pohjavesinäytteet näytteenottovuosina kesäkuussa. Tehdävät veden laadun määrytykset ovat vähintään: lämpötila, haju, maku, happi (mg/l), pH, sähkönjohtavuus, alkaliniteetti, sameus, öljyhilivedyt (C4-C45, kevyet, keskirasfaat ja raskaat jakeet, määrittäjä 50 µg/l). Määrittämenetelmien tulee olla akkreditoituja tai menetelmien luotettavuus tulee osoittaa muulla tavalla. Näytteenoton yhteydessä tulee havainnoida pohjavedenpinnan taso.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pohjaveden laadun lisäksi alueella tulisi myös tarkkailla pohjaveden pinnantasoa ottamisalueen ympäristössä olevista pohjaveden havaintoputkista 2-4 kertaa vuodessa.

Pohjaveden laadun ja pintojen tarkkailutulokset tulee toimittaa valvovalle viranomaiselle vuosittain sähköisesti. Määrittäytulosten lisäksi tulee tarkkailuraportista ilmetä näytteenottopäivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, määrittäksen tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittausepävarmuudet ja akkreditointi.

Pintavedet

Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen pintavesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis-, samentumis- tai muuta haittaa ympäristöön.

Jälkihoito

Nyt suunniteltu ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Jälkihoitotoimienpiteissä tulee olla huolellinen ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä mahdollisessa lupapäätöksessä. ELY-keskus katsoo, että ottamisalueen vaiheittainen maisemointi on tarpeellista kyseessä olevalla kohteella.

Pohjaveden pinnan alapuolelle ulottuvan maa-ainesten ottamisen seurauksena syntyy pohjavesilampia. Pohjavesilammet lisäävät pohjaveden likaantumiseriskiä. Lampien veden laatu vaihtelee merkittävästi, mikä lisää usein myös lampien ympäristön pohjaveden laadun vaihtelua. Ympäristöministeriön oppaan mukaan lammet vaikuttavat esimerkiksi pohjaveden lämpötilaan, veteen liunneen hapen määrään, happamuuteen sekä hiilidioksidi-, bikarbonaatti-, kalsium-, sulfaatti- ja piihappopitoisuuteen. Pohjavesilammista tulee tehdä vähintään 3 metrin syvyisiä, jolloin niiden vesi pysyy yleensä melko hyvälaatuisena.

Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaansaadaan oton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros niille kohdin ottamisaluetta, jotka eivät jää veden alle tai esimerkiksi virkistyskäyttöön. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvilisyyden ja pohjaveden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2-3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Mikäli pintamateriaalia tuodaan alueelle ulkopuolelta, on siihen aina oltava lupaviranomaisen hyväksyntä, ja pintamateriaalina tulee käyttää ainoastaan puhtaita maa-aineksia, joista ei kulkeudu haitallisia aineita pohjaveteen. Toiminnanharjoittajan tulee pyydettyäessä pystyä esittämään aineksen alkuperä.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään ympäristöministeriön päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24).

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus arvioi, että maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain tai vesilain tarkoittamia haittoja, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt asiat.

Lapin ELY-keskus myös muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maaaineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitettun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle. Lupapäätökseen tulee merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.”

Tornionlaakson museon lausunto 5.1.2023:

Torniolaakson museo on antanut lausuntonsa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle koskien vesilain mukaista lupaa. Maa-aineslupaa haetaan samalle

hankkeelle, joten Tornionlaakson museo on toimittanut Meri-Lapin ympäristöpalveluille saman lausunnon kuin aluehallintovirastolle.

” Aluehallintovirasto on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa koskien JM Construction Oy:n lupa toimii alueellisena vastuumuseona, jolle kuuluvat toimialueensa kulttuuriympäristöön liittyvät asiantuntija- ja viranomaistehtävät. Tornionlaakson museo lausui 5.10.2022 edellyttäen alueella tehtävää arkeologista inventointia. Rovavaaran kiinteistön alueelta tehtiin arkeologinen inventointi syksyllä 2022 (Heilu Oy). Inventoinnin tuloksiin perustuen, alueella ei sijaitse tunnettuja muinaismuistolailia (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä, joilla olisi vaikutuksia luvan myöntämiseen. ”

Muistutus 22.2.2023, yksityishenkilö kuolinpesän puolesta

”Aikaväli on liian suuri se olisi syytä rajata virastoaikoihin tai 8-18 arkisin jotta mökki-rauha säilyy alueella.”

Hakijan vastine

Hakijan yhteyshenkilö on antanut vastineen 16.2.2023, jossa toteaa seuraavaa:

” ELY-keskuksen ehdottama vesien seuranta-ohjelma on hyvä ohjenuora. Eli kerran vuodessa otettaisiin vesinäyte ja pohjavesien pinnan korkeutta seurattaisiin 2-4 kertaa vuodessa. Luonnonsuojelualue, jonka etäisyys on n. 500m ottoalueelta: alueen läheisyys tiedostetaan ja otetaan ottotoiminnassa huomioon. Toiminnassa otetaan viranomaisten ohjeet ja lausunnot huomioon ja pyritään toimimaan niin ettei ympäristölle, ihmisille tai eläimille koidu minkäänlaista uhkaa/vaaraa. ”

Hakijan yhteyshenkilö on antanut vastineen annettuun muistutukseen 24.2.2023, jossa toteaa seuraavaa:

”Juttelin asiasta Juhan kanssa ja hän sanoi, ettei näe asialle mitään estettä. Eli tuo aikaväli 8-18 käy hyvin.”

Maastokäynnit ottamisalueella

Ympäristöpäällikkö Maikkula kävi alueella 12.10.2022 Pohjois-Suomen aluehallintoviraston suorittaman tarkastuskäynnin yhteydessä. Hietakaulan alueella on ollut maa-ainesten ottotoimintaa jo pitkään ja alueelle on muodostunut virkistyskäytössäkin oleva vesiallas. Hakijan esittämä ottamisalue on puustoinen ja sen itäpuolella on uimaranta ja laavu.

Ottamisalue sijaitsee heti Kivalontien (9262) vieressä. Hakemuksen mukaan vesiä joudutaan todennäköisesti johtamaan alueelta ojaa myöten Akkunusjokeen. Kyseistä ojaa havainnoitiin Kivalontielle (9262) asti. Tien alta kulkee betonirumpu, josta vedet johtuvat tien toiselle puolelle ja edelleen Akkunusjokeen. Oja oli kuiva ja suhteellisen syvä. Hanke on tarkoitus aloittaa alueen länsipäädystä.

RATKAISUOSA

VIRANOMAISEN RATKAISU

Meri-Lapin ympäristölautakunta on tutkinut hakemuksen ja myöntää JM Construction Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten (hiekkä) ottamiseen tilalla Rovavaara 241-407-11-61.

Toiminnalle myönnetään myös maa-aineslain 21 §:n mukainen lupa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta määrätyn vakuuden (25 150 euroa) asettamisen sekä aloituskatselmuksen jälkeen.

Ottamisalueelle tulee olla riidaton kulku. Kivalontien liikenneturvallisuus on huomioitava toiminnassa.

Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksissa esitetyn mukaisesti sekä noudattaen seuraavia lupamääräyksiä siinäkin tapauksessa, että hakemuksessa esitetty olisi ristiriidassa lupamääräysten kanssa:

LUPAMÄÄRÄYKSET

Maa-ainesten määrä ja alueen rajat

1. Lupa koskee otettavan maa-ainesten kokonaismäärää 175 000 k-m³ kymmenen vuoden aikana. Ottamistoiminnan tulee tapahtua suunnitelma- ja piirustusten mukaisesti kaivualueen rajauksen sisällä. Varsinaisen ottamisalueen pinta-ala on noin 4,1 hehtaaria ja koko toiminta-alueen pinta-ala on 4,8 hehtaaria. (MAL 11 §)
2. Alin ottamistaso on + 22,30 (N2000). Ottajalla tulee olla aina tiedossa hyväksytty ottamistaso. Alinta ottotasoa ei saa alittaa. (MAL 11 §)
3. Sallittu ottamistaso, ottamisalueen rajat sekä toiminta-alue on merkittävä selkeästi näkyviin. Merkinnät tulee olla käytettävissä koko ottamistoiminnan ajan. (MAL 11 §)
4. Pohjavedenpinnan taso tulee olla hakijan tiedossa.
5. Ottamisalueen ja naapurikiinteistöjen rajan väliin tulee jättää vähintään 10 metrin koskematon suojavyöhyke. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §)
6. Puustoa ja kasvillisuutta saa poistaa vain kaivutoiminnan vaatimalta alueelta. Ennenaikaista pintamaan ja puuston poistamista on vältettävä ja pintamaiden varastointiaika tulee olla mahdollisimman lyhyt (2-3 vuotta), jotta estetään pintakerroksen orgaanisen aineksen hajoaminen. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. (MAL 11 §; MAA 6 §)
7. Toiminnasta ei saa aiheutua haittaa naapurituloille. Toiminnasta ei myöskään saa aiheutua vaaraa maantien 9262 tiealueelle tai tien käyttäjille.

Maantien 9262 keskilinjan ja maa-ainesten ottamisalueen väliin tulee jättää vähintään 20 metrin suoja-alue. Toiminta-alueelta on järjestettävä turvallinen liittyminen maantielle 9262 selkeyttämällä liikennejärjestelyjä. Mikäli maa-ainesten ottamisalueelle johdetaan uusi yksityisieliittymä, on sille haettava liittymälupa Pirkanmaan ELY-keskuksen lupapalveluista. (MAL 11 §, NaapL 17 §, LjMTL 46 §)

Aloituskatselmus

8. Luvanhaltijan on sovittava valvontaviranomaisen kanssa aloituskatselmuksen pitämisestä. Ottamistoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin aloituskatselmus on pidetty. Tällöin tulee seuraavat toimenpiteet olla tehtyinä:
- ottamisalue merkittynä maastoon
 - sallittu ottamistaso (N2000) merkittynä ottamisalueelle korkeusmerkinnöin
 - maa-ainesten oton aloittamiskohtiin merkittynä sallittu ottamistaso (N2000)
 - pohjaveden havaintoputket asennettu pohjaveden virtaus-suunnassa ottamisalueen ylä- ja alapuolelle sekä pohjaveden pinnan korkeus (N2000) ja laatu tutkittuna ja kirjattuna
 - vaaditut vakuudet jätetty. (VNA 926/2005 6 §)

Luonnon- ja kulttuuriperinnön suojele

9. Alueella tapahtuva toiminta ei saa vaikuttaa lähialueiden eikä Eljäjärvenviidan luonnonsuojelualueen luontoarvoihin. Mikäli luontovaikutuksia ilmenee, tulee toimintaa muuttaa siten, että vaikutukset estyvät. Toiminnanharjoittaja on myös velvollinen korvaamaan aiheuttamansa haitat alueelle. (MAL 3 §, LSL 17 §, YSL 175 §)
10. Mikäli maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäänös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäänöksen kohdalta heti keskeytettävä ja otettava yhteyttä alueelliseen vastuumuseoon eli Tornionlaakson museoon ja haettava kajoamislupaa Museovirastolta. (MML 11, 14 §)

Vesien johtaminen ja tarkkailu

11. Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen pintavesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis-, samentumis- tai muuta haittaa ympäristöön. Toiminnanharjoittaja on vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin. (MAL 11 §, YSL 7, 8, 16, 17, 52, 62 §)
12. Toiminnanharjoittajan tulee laatia tarkkailuohjelma pohjaveden pinnan ja vedenlaadun seuraamiseksi kolmen kuukauden kuluessa lupapäätöksen saatua lainvoiman ja toimittaa ennen työn aloittamista Lapin ELY-keskuksen hyväksyttäväksi (MAL 3, 11 §, YSL 6, 17 § VL 3 luku 11 §)

13. Pohjavedenpinnan korkeus tulee olla hakijan tiedossa. Pohjaveden pinnan korkeus tulee määrittää luotettavasti ottamisalueelle asennettavista havaintoputkista ennen ottamistoiminnan aloittamista. Ennen asentamista havaintoputkien sijainnit on hyväksyttävä Meri-Lapin ympäristöpalveluilla. Havaintoputken tiedot (putkikortti) tulee toimittaa valvontaviranomaiselle sekä Lapin ELY-keskukselle. Lisäksi pohjaveden pinnan korkeus määritetään kolme kertaa vuodessa (kevällä, kesällä ja syksyllä) pohjaveden havaintoputkista. Pohjaveden pinnan mittaustiedot (N2000) kirjataan ja toimitetaan valvontaviranomaiselle eli Meri-Lapin ympäristöpalveluille vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. (MAL 3, 11 §, VNA 926/2005 6 §, YSL 17 §)
14. Pohjaveden laatu tulee tutkia asennettavasta pohjaveden havaintoputkesta ennen ottamistoiminnan aloittamista. Lisäksi siinä vaiheessa, kun alueelle on ottamisesta muodostunut pohjavesilampi, pohjaveden laatu tutkitaan pohjavesilammesta vuosittain kesäkuussa. Pohjavesinäytteestä tutkitaan seuraavat parametrit: lämpötila, haju, maku, happi (mg/l), pH, sähkönjohtavuus, alkaliniteetti, sameus, öljyhiilivedyt (C4-C45, kevyet, keskiraskaat ja raskaat jakeet, määrittäjäraja 50 µg/l). Samalla tulee havainnoida pohjavedenpinnan taso. Pohjaveden laadun ja pintojen tarkkailutulokset tulee toimittaa valvovalle viranomaiselle vuosittain sähköisesti. Määrittäjätulosten lisäksi tulee tarkkailuraportista ilmetä näytteenottopäivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, määrittäjärajan tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittauserävarmuudet ja akkreditointi. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa analyysivalikoimaa sekä ja analyysitiheyttä. (MAL 11 §, YSL 17 §)

Turvallisuus ja onnettomuuksien ennalta ehkäiseminen

15. Toiminnanharjoittajan on nimettävä asiantunteva henkilö, joka vastaa toiminnan suunnittelusta, tarkkailusta, kirjanpidosta sekä ympäristöhaittojen torjunnasta. Vastuuhenkilön yhteystiedot on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelulle. Nämä yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. (VNA 926/2005 6 §)
16. Paikat, joissa käsitellään, tankataan ja säilytetään öljyä tai muuta maaperän tai pohjaveden kannalta vaarallista ainetta, samoin mahdollisten työkonereiden säilytysalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Öljyjen käsittely- ja tankkauspaikkojen tulee olla katettuja.
17. Satunnaisetkaan päästöt eivät saa päästä maaperään ja sitä kautta pohjaveteen. Ennen tiiviiden alustojen rakentamista, tulee niiden rakenne hyväksyttävä luvan valvojalla. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)
18. Polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden pääsy maaperään sekä pohja- ja pintavesiin on estettävä tehokkaasti. Öljytuotteita tai muita ympäristölle haitallisia aineita ei saa varastoida alueella. Öljytuotteita ei saa tuoda alueelle ilman valvojan hyväksymiä suojarakenteita. Mahdollisista suojarakenteista tulee esittää suunnitelma ympäristöpalve-

luille ennen niiden hyväksymistä. Mikäli alueelle tuodaan tilapäisesti koneiden tankkausta varten polttoainetta, tulee polttoainesäiliöt varustaa ylitäytönestimillä, laponestolla ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Öljyä ja öljyistä vettä ei saa laskea maaperään, vaan öljyinen aines on toimitettava hyväksytyyn öljyisen jätteen vastaanottoaikaan. Toiminta-alueella on oltava riittävästi kemikaalivuotojen torjuntakalustoa (imeytysainetta sekä välineitä maahan valuneen aineen poistamiseksi välittömästi tiiviille reunalliselle alustalle). (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

19. Työkoneita ei saa huoltaa tai pestä toiminta-alueella. Alueella ei saa varastoida tai säilyttää ottamistoimintaan liittymättömiä koneita tai laitteita. Toiminta-aikojen ulkopuolella koneita ja laitteita ei saa varastoida alueella. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

20. Jos tapahtuu öljy-, kemikaalivuoto tai muu ympäristön pilaantumisen vaara aiheuttava tapahtuma (kuten pölyä, melua tai muuta päästöä ympäristöön lisäävä häiriö), on välittömästi ryhdyttävä torjuntatoimiin, joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Häiriöstä johtuvaa päästöä aiheuttava toiminta on keskeytettävä heti ja häiriö on korjattava ennen toiminnan jatkamista. Jos toiminnanharjoittaja ei itse kykene varmastori jumaan maaperän ja pohjaveden pilaantumista tai muuta vaaratilannetta, sen on heti hälytettävä pelastuslaitos apuun. Öljyvahingosta, jossa torjuntatoimet ovat tarpeen, on viipymättä ilmoitettava pelastuslaitokselle.

Häiriötapahtumasta on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluille mahdollisimman pian. Maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta tapahtumasta on ilmoitettava mahdollisimman pian myös Lapin ELY-keskukselle. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

Jätteet

21. Jätehuolto on järjestettävä niin, ettei toiminnasta aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista tai haittaa ympäristölle. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä. Jätteet tulee toimittaa asianmukaiset luvat omaavaan vastaanottoaikaan. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

22. Alueelle ei saa tuoda ottamisalueen ulkopuolelta ylijäämämaita tai muita jätteiksi luokiteltavia materiaaleja. (MAL 3, 11 §, YSL 17 §)

Melu ja pöly

23. Toimintaa voi olla alueella arkisin (ma-pe) klo 6-22 ja lauantaisin klo 8-18. Toimintaa ei saa harjoittaa arkipyhinä eikä joul- ja juhannusaattona. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §)

24. Melutaso ei saa toiminnan johdosta ylittää minkään kuuden tunnin jakson aikana klo 7-22 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 55 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 45 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella eikä klo 22-7 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 50 dBA asuinkiinteistön piha-alueella

ja 40 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnon-suojelualueella. Tarvittaessa melutaso on valvontaviranomaisen määräyksestä varmistettava mittauksin. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §, VNA 993/1992 2 §)

25. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa tai muita haitallisia päästöjä ilmaan. Pölyn sitomiseen on kiinnitettävä huomiota. Tarvittaessa pölyämistä estetään kastelemalla vedellä. Tarvittaessa hiukkaspitoisuus on varmistettava mittauksin. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §, VNA 79/2017)

Vuosittainen ilmoitus

26. Maa-ainesluvan haltijan on tehtävä vuosittain tammikuun loppuun mennessä maa-aineslain 23 a §:ssä mainittu ilmoitus edellisenä vuonna otettujen ainesten määrästä ja laadusta. Ilmoitus tehdään NOTTO-tietokantaan. (VNA 926/2005 9 §)

27. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa toiminnasta alueella. Edellistä vuotta koskeva vuosiyhteenveto toimitetaan valvontaviranomaiselle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Vuosiyhteenvedosta tulee käydä ilmi vähintään seuraavat tiedot

- alueelta otetun maa-aineksen määrä ja toteutunut ottosyvyys
- tiedot alueelta pois toimitetun maa-aineksen määrästä
- toiminnassa syntyneiden jätteiden määrät ja toimituspaikat
- vahingot, häiriö- ja poikkeustilanteet sekä korjaavat toimenpiteet
- pohjaveden pinnan mittaustiedot (N2000)
- pohjaveden laadun tarkkailutulokset

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa raportointivelvoitetta. (MAL 11 §, VNA 926/2005 6 §)

Maisemointi ja jälkihoito

28. Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet on toteutettava vaiheittain koko toiminta-alueella luvan voimassaoloaikana ja välittömästi ottotoiminnan päätyttyä. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta.

Ottamisalueen reunojen luiskaukset on mukautettava ympäristöön sopiviksi leikkauskuvissa esitetyjä periaatteita ja kaltevuutta käyttäen, pääsääntöisesti 1:3 tai loivemmiksi. Maantien puoleisella sivulla, tulee maa-ainesten ottamisalue luiskata kaltevuuteen 1:4 tai loivempi. Jo ottamistoiminnan suunnitteluvaiheessa on huolehdittava, että naapuritilojen rajaan jää riittävä suojaetäisyys ja luiskat on mahdollista toteuttaa 1:3 kaltevuudella. (MAL 11, VNA 926/2005 6 §, YSL 52, 94 §, VNA 713/2014 15 §)

29. Hakemuksen mukaan alueelle muodostuu lampi. Alueelle syntyvistä pohjavesilammista on tehtävä vähintään 3 metriä syviä hyvän vedenlaadun varmistamiseksi. Vedenpinnan alapuolelle jäävät luiskat tulee muotoilla samaan kaltevuuteen vähintään 3 metrin vesisyvyyteen saakka. Toiminnan päätyttyä tulee ottamisalueen reuna-alueilla olla mahdollista turvallinen ja-

lankulku. Ottamisalueen turvarakenteet tulee olla sellaiset, etteivät ne vaadi valvontaa tai kunnossapitoa. Alueelle soveltumaton käyttö tulee estää.

Ottamisalueen reuna-alueet, jotka jäävät vesirajan yläpuolelle, pois lukien uimaranta, tulee metsittää. Alueelle tulee muodostaa mahdollisimman nopeasti uusi kasvualusta kuorittuja pintamaita käyttäen. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Lupaviranomaisen erillisen hyväksymisen perusteella on mahdollista hyödyntää muutakin pilaantumaton eloperäistä/humusmateriaalia, kuten maatunut turve, pinta-verhoukseen. Ottamisalueelle tulee istuttaa sekapuustoa. Mäntyä voidaan istuttaa noin 2 500 kappaletta hehtaarille ja lisäksi esimerkiksi rauduskoivua, haapaa, harmaaleppää ja pihlajaa yhteensä noin 500 kappaletta hehtaarille

Alue on siistittävä toiminnan lopettamisen yhteydessä. Alueelle ei saa jättää varastokasoja lupa-ajan päättyessä. Alueella olevat tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee pehmentää toiminnan loputtua. (MAL 11 §, VNA 926/2005 6 §, YSL 52, 94 §, VNA 713/2014 15 §)

30. Ennen lopputarkastusta on luvanhaltijan laadittava mittaustulosten perusteella ja lupaviranomaisen vaatimalla tarkkuudella alueelta kartta ja leikkauspiirustukset toteutuneista ottamistasoista sekä luiskien kaltevuuksista. Aineisto luovutetaan valvontaviranomaiselle viimeistään kaksi viikkoa ennen lopputarkastusta. (MAL 3, 11 §)

31. Viimeistelytöiden jälkeen, ennen lupa-ajan päättymistä, on luvanhaltijan pyydettävä lopputarkastusta. (VNA 926/2005 6 §)

Vakuus

Ennen maa-ainesten ottamistyön aloittamista luvanhaltijan on annettava Tornion kaupungille lupamääräyksien noudattamiseksi maa-ainelain 12 §:n mukainen vakuus 25 150 euroa. Vakuuden suuruus sora- ja hiekka-alueilla perustuu ottamisalueen pinta-alaan 4 000 euroa/hehtaari ja lisäksi otettavaksi esitettyyn kokonaismäärään 0,05 euroa/m³. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki vaaditut jälkihoitotyöt on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuus tulee olla yksilöity tätä päätöstä koskevaksi. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa vakuussummaa. Maisemoitavaa aluetta koskeva osuus vakuudesta voidaan vapauttaa, kun alue on maisemoitu ja sen alueen jälkihoitotyöt on hyväksytty. (Maa-ainestaksa, voimassa 1.10.2020 lähtien)

TOIMINTAA KOSKEVIA MUITA SÄÄDÖKSIÄ

Mikäli alueella aiotaan murskata kiviaineksia, tulee murskaukselle hakea ympäristölupa hyvissä ajoin. (YSL 28 §, MAL 3, 11 §)

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUVAN MUUTTAMINEN

Lupa on voimassa **31.1.2033** asti. Mikäli toiminta olennaisesti muuttuu tai laajenee, on toiminnalle haettava uusi lupa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 6 §:n mukaan maa-aineslupa on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Maa-aineksia ei saa ottaa siten, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1-2, 4, 8, 12-14, 26 ja 27

Lupamääräykset on annettu lupapäätöksen valvonnan toteuttamiseksi. Lupamääräykset ovat tarpeen myös luvanhaltijan omavalvonnan ja selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi.

Lupamääräykset 5,7, 23-25

Lupamääräykset on annettu toiminnasta lähikiinteistöille ja mahdollisesti häiriintyvillä kohteilla aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 10

Lupamääräys on annettu muinaismuistolain mukaisten arvojen turvaamiseksi.

Lupamääräykset 3 ja 15

Maa-ainesten ottamisen vastuuhenkilöstä ja alueen merkitsemisestä on määräykset turvallisuussyistä.

Lupamääräykset 2, 4, 11-14 ja 16-20

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi maaperän sekä pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi. Pohjaveden pinnan taso tulee olla selvillä, jotta alueelle jää riittävä suojakerrospaksuus eikä alue lammikoidu. Pilaantuneen maaperän puhdistamistapauksissa ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisena.

Lupamääräykset 21 ja 22

Lupamääräykset on annettu jätteistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräykset 6 ja 28-31

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi alueen jälkihoidon ja maisemoinnin onnistumiseksi.

Vastaus lausuntoihin

Lapin ELY-keskuksen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 3, 6, 7, 9, 11-14, 16-20 ja 28-31. Lapin ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri vastualue lausunto on otettu huomioon lupamääräyksessä 7. Tornionlaakson museon lausunto on huomioitu lupamääräyksessä 10.

Hakemuksesta annettu muistutus on huomioitu lupamääräyksessä 23. Alueella on ollut ottamistoimintaa jo vuosia eikä hakemuksen mukaisen uuden toiminnan voi katsoa aiheuttavan merkittävää lisääntyvää haittaa ympäristölle tai lähialueen asukkaille. Lisäksi toiminta on luonteeltaan kausittaista ja toiminta-aikoja määrittää maa-aineksen kysyntä. Tästä syystä alueen toiminta-aikoja ei ole katsottu tarpeelliseksi rajoittaa arkipäivien osalta.

Sovelletut säännökset

Maa-aineslaki (555/1981) 1 - 6, 10 - 13, 16b, 19 - 21 ja 23 §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17 §

Valtioneuvoston asetus melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)

Maa-aineslain edellyttämistä tarkastus- ja valvontatehtävistä suoritettavat maksut, (hyväksytty Meri-Lapin ympäristölautakunnassa 25.8.2020, voimaantulo 1.10.2020)

KÄSITTELYMAKSU JA VALVONTAMAKSU SEKÄ NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN (MAL 23 §)

Lupapäätöksen maksu määräytyy Meri-Lapin ympäristöpalveluiden maa-ainestaksan mukaan. Taksan 2 §:n mukaan suunnitelman tarkastuksen perusmaksu on 300 euroa ja lisäksi lupahakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan 0,015 euroa/m³. Lupapäätöksen tarkastamisesta on luvan haltijan suoritettava **2925 euroa**.

Taksan 6 §:n mukaan ottamisalueen rajakiinteistöjen kuulemisesta peritään 45 euroa jokaista kuultavaa kiinteistöä kohti, kuitenkin enintään 300 euroa/hakemus. Hakemuksen johdosta on lähetetty 11 kirjettä ottamisalueen rajakiinteistöjen omistajille. Hakemuksen kuulemisesta on luvan haltijan suoritettava **300 euroa**.

Yhteensä lupapäätökseen liittyvät maksut ovat **3225 euroa**. Lasku lähetetään erikseen Tornion kaupungin rahatoimistosta.

Ottamisen valvonnasta on luvan saajan suoritettava vuosittain Meri-Lapin ympäristöpalveluille luvan voimassaoloaikana taksan 4 §:n mukaisena valvontamaksuna 875 euroa (otettava kokonaismäärä x 0,005 euroa/m³, kuitenkin vähintään perusmaksu 250 euroa). Valvontamaksu on maksettava, kunnes lupamääräykset ovat tulleet täytetyksi ja loppukatselmus on pidetty, vaikka luvan voimassaoloaika olisikin kulunut umpeen tai lupa olisi peruttu (taksa 5 §). Mikäli aluetta ei ole jälkihoidettu luvan voimassaoloajan päättymiseen mennessä, peritään valvontamaksu luvan voimassaoloajan päättymisen jälkeen

kaksinkertaisena. Vuosittaiset taksojen tarkistukset saattavat aiheuttaa muutoksia edellä mainittuihin valvontamaksuihin.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan 7.3.2023. Tieto päätöksestä annetaan kuulutuksella, joka julkaistaan Tornion kaupungin verkkosivuilla 7.3.2023. Kuulutus ja päätös liitteineen ovat nähtävillä valitusaikana 7.3.-13.4.2023 Tornion kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.tornio.fi>kuulutukset sekä pyydettäessä Meri-Lapin ympäristöpalveluiden toimistossa (Seminaarinkatu 18, Tornio).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta maa-aineslain 20 §:n mukaisesti Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta viimeistään 13.4.2023. Valitusosoitus on liitteenä.